

MIROSLAV FIGURA: VZPOMÍNKY NA VÁLKU: OSTRAVA, POLANKA NAD ODROU, MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ, ČR

Úvodní poznámka: Členové klubu vojenské historie Königsberg II, o.s.¹ (dále jen KVH) často rozmlouvají díky své zájmové činnosti s pamětníky, kteří rádi vyprávějí o zážitcích z druhé světové války. Následující text je určen pro studijní a výzkumné účely KVH v rámci svobodného Internetu. Vznikl na základě setkání² se svobodníkem tankistů: panem Miroslavem Figurou (dále také MF)³, rodákem z Polanky nad Odrou⁴. V květnu 1945 mu bylo 23 let a 6 měsíců.

Miroslav Figura - rok 1946

MF: *Ještě před tím než byla Polanka připojena roku 1938 k Německu⁵: Nastoupil jsem do učení na zámečnicka-strojaře u soukromé firmy „Bratři Studniční“ v Ostravě Hulvákách⁶. Měl jsem dobrou fyzickou kondici a tak jsem každý den jezdil do práce na starém kole po tatínkovi. Ve firmě se mnou pracoval mj. můj kamarád František Veverka⁷. Vyučil se tady soustružníkem. Když přišli Němci, zvolil si cestu aktivního odboje: strhával pravidelně z veřejných vývěsek všechny německé vyhlášky, letáky, oznámení, propagační materiály atd. Byl již od přírody takový rebel. Němci to samozřejmě zjistili. Gestapo⁸ postupně stahovalo kolem Veverky kruh, až mu nakonec nezbylo nic jiného než odejít v*

1 <http://www.sky-tech.cz/kvh>

2 Rozhovory s panem Miroslavem Figurou vedl Mgr. Radek Přepiora v prosinci 2011, v lednu a únoru 2012; byly zaznamenány formou audio nahrávek a také zápisků. Výsledný článek, který nyní čtenář studuje, byl ještě navíc předložen panu Figurovi před zveřejněním k autorizaci. Všechny podkladové materiály vzniklé z rozhovorů s panem Figurou jsou uloženy v osobním archívu pana Přepiory a dále v textu je na ně odkazováno ve zkratce: RFM-2011-2012.

3 Miroslav Figura se narodil v Polance nad Odrou (http://cs.wikipedia.org/wiki/Polanka_nad_Odrou) 24. 11. 1921. V průběhu života vystřídal celou řadu povolání a nejrůznějších aktivit. Vyučil se zámečníkem a strojařem. Pracoval také mj. na dráze a dlouhé roky v energetice. Bývalý aktivní sportovec - náčelník místního Sokola ([http://cs.wikipedia.org/wiki/Sokol_\(spolek\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Sokol_(spolek))), básník, zahrádkář, roku 1946 svobodník tankistů. V době psaní tohoto článku bydlel v Ostravě.

4 http://cs.wikipedia.org/wiki/Polanka_nad_Odrou

5 http://cs.wikipedia.org/wiki/Mnichovská_dohoda

6 německy „Hulwaken“ - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hulváky>

7 Viz životní příběh Františka Veverky publikovaný Mgr. Jaroslavem Králem na webu KVH - http://sky-tech.cz/kvh/studie_a_clanky/clanek_o_frantisku_veverkovi.pdf

8 <http://cs.wikipedia.org/wiki/Gestapo>

květnu roku 1939 do zahraničí, kde si postupem let vybojoval hodnost štábního rotmistra britského Královského letectva⁹ (podplukovník in memoriam) a byl např. mj. vyznamenán Záslužnou leteckou medailí¹⁰. V Británii působil jako palubní střelec v útvech 311. československé bombardovací peruti RAF¹¹. O charakteru mého kamaráda Veverky asi nejlépe svědčí text našeho někdejšího kronikáře z Polanky pana Mgr. Jaroslava Krále^{12,13}

„Největší proslulost, ale i vážná zranění, mu přinesla bitva proti přesile nepřátelských dálkových stíhačů při protiponorkové hlídce 7. 10. 1943. Osádka Liberátoru¹⁴, pilotovaného F/Sgt Josefem Kuhnem¹⁵, byla tehdy napadena čtyřmi Ju 88¹⁶, které hned při prvním útoku palbou vyřadily jeho zadní střeleckou věž z boje a zranily F/Sgt. Veverku na pravé noze. Odmítaje pomoc, opustil svou věž a doplazil se k pravému bočnímu kulometu, jehož střelec Sgt. Alois Matýsek¹⁷ byl v důsledku zranění na noze a rameni vyřazen z akce. V průběhu odrážení dalších útoků pak Veverka utrpěl průstřel obličeje (ztratil přitom dvacet zubů). Aby se nezalkl svou krví, nacpal si do úst kapesník a pokračoval v palbě tak dlouho, dokud nepřítel útok nepřerušil. Letoun s prostřelenými nádržemi, vyřazenou hydraulikou, interkomem a prostřeleným kormidlem pak nouzově přistál na letišti st. Eval¹⁸.“¹⁹

MF: Poctivě se přiznávám: takovou odvahu jako Veverka jsem neměl. Po celou válku jsem zůstal po vyučení zaměstnán na stejné pozici u výše zmiňované firmy v Hulvákách. Dokonce jsem ani nemusel odejít na nucené práce²⁰ do Německa, protože jsem byl jednak říšský občan hlásící se k české národnosti a navíc mne považovali za výborného pracovníka²¹: vedení firmy mne nechtělo nikam pustit. Zpočátku okupace

9 http://en.wikipedia.org/wiki/Royal_Air_Force

10 http://en.wikipedia.org/wiki/Distinguished_Flying_Medal; vyznamenání obdrželo za celou válku pouze 14 Čechoslováků – viz <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/13014>

11 http://cs.wikipedia.org/wiki/311._československá_bombardovací_peruť_RAF

12 <http://www.infoportaly.cz/ostravsko/ostrava/2275-jaroslav-kral-obecni-kronikar-na-svem-miste>

13 RFM-2011-2012

14 http://cs.wikipedia.org/wiki/Consolidated_B-24_Liberator

15 <http://www.acr.army.cz/acr/raf/seznam/k.htm>

16 http://cs.wikipedia.org/wiki/Ju_88

17 <http://www.acr.army.cz/acr/raf/seznam/m.htm>

18 http://en.wikipedia.org/wiki/St_Eval

19 http://sky-tech.cz/kvh/studie_a_clanky/clanek_o_frantisku_veverkovi.pdf

20 http://cs.wikipedia.org/wiki/Totální_nasazení

21 Viz např. „Češi žili v daleko větší bezpečí než jejich židovští spoluobčané. A na rozdíl od českých Němců jim nehrozilo odvelení do první bojové linie. Osm dnů před koncem druhé světové války otiskl pražský deník Národní politika ([http://cs.wikipedia.org/wiki/Politik_\(noviny\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Politik_(noviny)), pozn. autora) rozhlasový projev státního ministra K. H. Franka (http://cs.wikipedia.org/wiki/K.H._Frank, pozn. autora). „České obyvatelstvo nebylo Říší povoláno k

mohli totiž lidé odcházet do Říše dobrovolně za příslibem mnohem lepších platů než tomu bylo u nás v Ostravě²². Teprve později již Němci organizovali povinné odvody - tzv. totální nasazení („Totaleinsatz“). Na Gestapo se ovšem prý tehdy dostavil můj šéf a řekl jim tam, že mne potřebuje a že dělám důležitou práci pro Říši²³. Jinak nevím, jak by to se mnou dopadlo. Víte: ne všichni totálně nasazení se vrátili. Zemřeli např. při spojeneckém bombardování.²⁴

„Tomu, kdo odmítl pracovat, hrozila pokuta, vězení nebo deportace do koncentračního tábora. Pracovní a životní podmínky totálně nasazených byly velice těžké. Lidé byli většinou ubytováni v hromadných táborech s nedostatečným hygienickým zázemím, pracovali až 72 hodin týdně, přičemž poskytovaná strava neodpovídala předepsaným normám. Továrny a blízké ubytovny se často stávaly cílem spojeneckých náletů, které měly za úkol ochromit německé hospodářství. Mnoho mladých mužů bylo rovněž zařazeno do německých útvarů protiletectvé obrany, technických jednotek, či nacistické polovojenské pracovní organizace Todt²⁵, které plnily svoje poslání nejen v nacistickém Německu, ale i v zemích okupované Evropy. V závěru války pracovali nuceně nasazení i při zákopových pracích. Od roku 1944, kdy docházelo ke stále intenzivnějšímu bombardování továren, využívali zejména mladí lidé nepřehledných situací a uprchli domů, kde se však byli nuceni ukrývat před Gestapem. Z totálního nasazení se nevrátilo zhruba 6 000 Čechů, přibližně 60 000 českých občanů zemřelo do dvou let po návratu domů z nucených prací na následky vyčerpání či

---

válečné službě a mohlo v šesti letech největší ze všech válek konat svou práci“, konstatoval hned zkraje. Pak připomněl, že zatímco mnohé evropské národy válka zdecimovala, v protektorátu přibýlo na 200 tisíc obyvatel. Frank se sice ani slovem nezmínil o českých obětech nacistické zvěře, přesto nepronesl zcela nepravdivý projev. Nacisté Čechy nikdy nepožádali, aby jim „Novou Evropu“ pomáhali vytvářet se zbraní v ruce. Stačily jim zlaté české ručičky ve zbrojním průmyslu. Pováleční autoři učebnic dějepisu líčili českého protektorátního dělníka jako oběť trpící pod gestapáckou holínkou. Kdo se ale místo sabotáže a konspirace věnoval holkám, výletům anebo třeba tělocviku, rozhodně nemusel žít v každodenním strachu ze zatčení. „Bavili jsme se, jak se dalo. Sport, výlety na kolech až do Pošumaví. A holky! Však si naše parta říkala Tahiti“, vzpomíná Alfréd Křemenský na bezstarostný protektorátní kolektiv konstruktérů z plzeňské Škodovky (http://cs.wikipedia.org/wiki/Škodovy_závody, pozn. autora). K jeho přátelům tehdy patřil i škodovský konstruktér Gott, otec později slavného zpěváka (http://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Gott, pozn. autora).“, cit. dle <http://nassmer.blogspot.com/2009/03/nenapadny-puvab-protektoratu.html>

- 22 Viz např. „Ostravský rodák Alfréd Křemenský hned po vzniku protektorátu v roce 1939 odmítl nabídku německých náborářů. Saské zbrojovky tehdy hledaly šikovné konstruktéry pro práci v říši. Zpočátku svého rozhodnutí litoval. „Když později Německo bombardovali, už bych tam pracovat nechtěl. Zato v devětatřicátém si kamarádi slušně vydělali a ještě zdarma poznali celé Německo. Kraft durch Freude (http://de.wikipedia.org/wiki/Kraft_durch_Freude, pozn. autora), Baltské moře, výlety“, vzpomíná na pohlednice od kamarádů. Říšská zájmová organizace dělníků Kraft durch Freude (Radostí k síle) dbala o volný čas německých pracujících. Jejím cílem bylo aktivizovat především dělnictvo k pracovnímu kolektivismu a tím i k růstu produktivity práce. Obdobná hnutí vznikala také v satelitních státech říše. V protektorátu dostala organizace název Radosti ze života.“, cit. dle <http://nassmer.blogspot.com/2009/03/nenapadny-puvab-protektoratu.html>

23 http://cs.wikipedia.org/wiki/Velkoněmecká_říše

24 RFM-2011-2012

25 http://cs.wikipedia.org/wiki/Organizace_Todt

MF: V roce 1944 byla konečně ve Francii vytvořena druhá fronta²⁷ a pro nás průmyslové zaměstnance v Ostravě to znamenalo každodenní ohrožení života. Začaly nálety spojeneckých letadel²⁸. My jsme se toho všichni báli. Rozhlas často oznamoval blízkost nepřátelských bombardérů letících z již částečně Američany a Brity obsazené Itálie. Když se k Ostravě blížil takový bombardovací svaz čítající stovky letadel, tak to si ani nedokážete představit, jak všechno hučelo, řinčelo. Bylo to jako zemětřesení. Poprvé²⁹ jsme ještě nevěděli: co to znamená bombardování. Všichni zaměstnanci jsme ze zvědavosti vylezli na střechu naší firmy a pozorovali jsme nebe plné spojeneckých letadel. Úchvatný pohled. První svaz odletěl: na nás žádná bomba nespadla. Ale zásahy hlásily chemické závody firmy Rütgers³⁰, naneštěstí též protiletecké kryty obyvatelstva³¹, spousta obytných domů a také další fabriky. Když ten den skončila pracovní směna, tak jsme se šli na tu spoušť podívat. Bylo to něco hrozného. Proto jsme se už pak na letadla³² nedívali, ale vždycky jsme při poplachu utíkali mezi stromy do

26 http://cs.wikipedia.org/wiki/Totální_nasazení

27 http://cs.wikipedia.org/wiki/Bitva_o_Normandii

28 <http://www.aic.cz/osvobozeni/letecke-bitvy-2-svetove-valky>

29 První vážné bombardování Ostravy proběhlo 29. srpna 1944. Operaci uskutečnila letadla americké 15. letecké armády pod velením gen. Nathana Farraguta Twininga - http://www.vcczlin.cz/ostatniakce/60lbbk/bitva_popis.htm; <http://www.af.mil/news/story.asp?storyID=123008435>; „(Fifteenth Air Force):550 bombers strike targets in Italy, Czechoslovakia, Hungary, and Yugoslavia; in Italy, communications targets in the Po Valley and railway bridges at Ferrara, Salzano, and Ferrara; in Czechoslovakia, oil refineries and communications targets in the Silesian Plain, including the Bohumin area, steel works and marshalling yard, Moravska-Ostrava marshalling yard, oil refineries and industrial area including, tank works, and marshalling yards; in the Hungarian Plain, marshalling yards at Szolnok and Szeged, and a railway bridge at Szeged; and in Yugoslavia, a railway bridge at Borovnica; P-38s bomb Latisana Bridge, Italy.“, cit. dle <http://www.usaaf.net/chron/44/aug44.htm>; „Při prvním bombardování města 29. srpna 1944 zahynulo 409 osob z řad civilního obyvatelstva. Po tomto náletu byla Moravská Ostrava bombardována ještě sedmnáctkrát. Celkem zahynulo při letecké činnosti nad městem v letech 1944-1945 594 obyvatel Moravské Ostravy.“, cit. dle HAVRLANT, Miroslav a kol.: DĚJINY OSTRAVY, Profil, Ostrava, 1967, s. 553

30 http://de.wikipedia.org/wiki/Rütgers_Chemicals

31 Viz také: „Výsledek po půlhodinovém bombardování je: Částečně rozbitá továrna na dehet „Rütgers“ ve Vítkovicích, rozbito mnoho jiných domů i nemocnice /.../. Tamtéž a ten sam den, jen o vlas unikl smrti náš občan Max Šrubař z čís. 35 dělník Vítkovických železáren (německy „Witkowitz Bergbau- und Eisenhütten“ - <http://www.globalsecurity.org/military/world/europe/at-kuk-witkowitz.htm>, pozn. autora). Bomba zasáhla kryt v němž bylo schováno asi 40. lidí před náletem, z nichž on sám jediný, ačkoliv zraněn na hlavě a zasypán, jako zázrakem zůstal živ.“, cit. dle Kroniky obce Suché Lazce (německy „Sucholasetz“ - http://cs.wikipedia.org/wiki/Suché_Lazce), dostupné on-line http://www.suchelazce.cz/kronika/kron_1914_009.htm

32 Další mohutné nálety na Ostravu: např. 12., 17., 18. a 19. 12. 1944: „(Fitcentrum Air Force):75 B-17s and B-24s bomb Blechhammer S oil refinery, Germany; **Moravska-Ostrava, Czechoslovakia**; and several targets of opportunity; around 40 P-51s and P-38s fly reconnaissance and reconnaissance escort.“ - „(Fitcentrum Air Force):550+ B-17s and B-24s bomb oil refineries at Blechhammer N and S and Odertal, Germany, and **Moravska-Ostrava, Czechoslovakia**; marshalling yards at Gross Strehlitz, Germany, and Villach, Saak, Salzburg, and Wels, Austria. P-38s and P-51s escort the bombers, fly reconnaissance, strafe the railroad running from Rosenheim, Germany into Austria, and escort photo reconnaissance operations; enemy fighters appear in force for the first time since Aug 44; the AAF claims 55 air victories.“ - „(Fitcentrum Air Force):560+ B-17s and B-24s hit oil refineries at

Hulváckého lesa. Já jsem se zde vždycky v době náletu schovával do velké roury v zemi určené k odvodu vody. Když bylo po všem: vrátil jsem se zpět do naší firmy. Tak se to několikrát v měsíci opakovalo³³ až do obsazení Ostravy Rudou armádou na konci dubna 1945³⁴. Po válce, když jsem se dozvěděl o činnosti svého kamaráda Veverky v britském letectvu, mnohdy jsem uvažoval, zda by bombardoval své kamarády v Ostravě, kdyby k tomu dostal rozkaz. Naštěstí Britové si to asi taky uvědomovali a tak nasazovali 311. perut' hlavně na lov ponorek.³⁵

Blechhammer N and S and Odertal, Germany; Floridsdorf refinery at Vienna, Austria; Moravska-Ostrava, Czechoslovakia; and Auschwitz, Poland; marshalling yards at Graz and Studenzen, Austria, and Sopron, Hungary; the Bruck an der Mur, Austria industrial area, and various scattered targets of opportunity; fighters fly escort and reconnaissance missions.“ - „(Fitcentrum Air Force):400+ B-24s and B-17s attack Blechhammer N and S, Germany and Moravska-Ostrava, Czechoslovakia oil refineries; Rosenheim, Germany rail sidings and marshalling yard; marshalling yards at Strasshof, Villach, Klagenfurt, Graz, and Innsbruck, Austria, and Sopron, Hungary; the town of Sternberk, Czechoslovakia; and several scattered targets of opportunity; P-38s and P-51s fly reconnaissance missions and escort the bombers.“, cit. dle <http://www.usaaf.net/chron/44/dec44.htm>; samozřejmě Rudá armáda Ostravu také bombardovala viz např. http://www.topsid.com/index.php?war=clanky_a_osobnosti&unit=nikolaj_ovcinnikov_posledni_let nebo: „Osudným dnem pro Porubu (německy „Poruba“ - [http://cs.wikipedia.org/wiki/Poruba_\(Ostrava\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Poruba_(Ostrava))), pozn. autora) je 27. duben. Bombardování trvá od 6. hodiny ranní do 7. hodiny večerní, celých 13 hodin se na Porubu spouští nemilosrdný déšť těžkých a lehkých bomb. Za tuto dobu bylo vykonáno na Porubu 45 náletů, 540 sovětských letadel shodilo na Porubu velké množství tříštivých a zápalných bomb. Za hrozného rachotu a hluku, skučení a vytí motorů chrlily palubní zbraně smrt a oheň na porubské střechy, dvorky, silnice, cesty, louky a pole.“, cit. dle PORUBA NA KONCI DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY, IN: Porubská radnice informuje občany, Městský obvod Ostrava-Poruba, Ostrava-Poruba, 4/ 2005, s. 1, dostupné on-line http://www.moporuba.cz/cs/o-porube/media-a-zpravodajstvi/prio-radnicni-zpravodaj/archiv/archiv-casopisu-prio/prio_0405.pdf

33 Viz také: „Nálety spojeneckých leteckých sil měly časem své zvyklosti. Pravidelně denně přilétaly letecké svazy kolem 11 hodin dopoledne, sirény vyhlásily poplach a do vesnice přivezla nákladní vozidla spoustu zaměstnanců z Vítkovických železáren. Ti se pak procházeli po vesnici a současně pozorovali na nebi bitevní letouny, co zamýšlejí. Zaměstnanci továren a obyvatelé Ostravy správní orgány z bezpečnostních důvodů vyvážely mimo město. Lidé i sami hledali úkryty mimo tovární kryty a městské objekty. Dlouhý čas šlo o pouhé přelety bombardérů. Ve škole jsme dostali volno a buďto jsme šli domů, nebo jsme bloumali po vesnici. Po čase, když se žádné bombardování neuskutečnilo, s krátkodobou evakuací osob se přestalo. To se stalo osudným 29. srpna 1944, kdy došlo k tragickému bombardování Ostravy. Zasažen byl i chemický závod Rütgers v Zábřehu (německy „Zabrzech“ - [http://cs.wikipedia.org/wiki/Zábřeh_\(Ostrava\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Zábřeh_(Ostrava))), pozn. autora), ve kterém vypukl obrovský požár. Z kopce Císařské silnice jsme pozorovali hustý černý dým, valící se z chemicky. Potom načas nastalo uklidnění. Bombardovací svazy 15. letecké armády Spojených států přilétaly od Klimkovic (německy „Königsberg“ - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Klimkovice>), pozn. autora) bez bojových operací. Po stranách letek kroužily stíhačky, které je strážily. Během přeletu těžkých čtyřmotorových bombardérů se vzduch třásl v hukotu strojů. Vlna střídala vlnu. Za chvíli se spustil déšť hliníkových proužků, které měly rušit radarové paprsky a navigační systémy protiletadlové obrany. Někdy z letadel shazovali informační letáky zaměřené na české obyvatelstvo. Vždy se spustila mohutná kanonáda protiletadlových děl. Letadla nabírala výšku, na kterou už kanóny svými dostřely nedosáhly. Po přeletu a dělostřelbě se pak z oblak ozývaly harmonické tóny, jako by nebesa spustila rajskou hudbu. Dlouho si to neuměl nikdo vysvětlit. Až jednou, když jsme byli na poli v řepě, začaly kolem nás padat ocelové střepiny. Uvědomili jsme si, že to jsou zbytky dělostřeleckých granátů, a rychle jsme hledali úkryt. Tím byl odhalen autor monotónních preludií.“, cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 6, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005

34 <http://www.moap.cz/cs/o-moapu/historie>

35 RFM-2011-2012

MF: Rád bych také zmínil fakt, že dělníci z Ostravy včetně mého otce vyráběli pro německou armádu ve Vítkovicích³⁶ mj. pancéřování pro nejrůznější typy stíhačů tanků³⁷. Již tehdy jsem litoval, že si nemůžeme v Ostravě s těmito kvalitními válečnými stroji zajezdit. Po osvobození - již jako tankista Československé armády³⁸ - bych se s nimi totiž rád utkal v boji.³⁹

*Nashorn, (resp. Hornisse, SdKfz 164),
zdroj obrázku:*

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/ru/f/f3/Немецкая_CAY_Nashorn.JPG

*Jagdpanzer IV (Sd.Kfz. 162),
zdroj obrázku:*

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/ru/2/20/Немецкая_CAY_Jagdpanzer_IV-70.JPG

MF: Na obsazení mé rodné obce Polanky nad Odrou útvary Rudé armády (4. ukrajinský front generála Jeremenka⁴⁰, 38. armáda gen. Moskalenka⁴¹, 101. střelecký sbor gen. Bondareva⁴² a 140. střelecká divize plukovníka Vlasova⁴³, 183. střelecká divize,

36 Německy „Witkowitz“ - [http://cs.wikipedia.org/wiki/Vítkovice_\(Ostrava\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Vítkovice_(Ostrava)); „Witkowitz Bergbau- und Eisenhütten“ - <http://www.globalsecurity.org/military/world/europe/at-kuk-witkowitz.htm>

37 Např. tzv. „Nashorn“ - [http://de.wikipedia.org/wiki/Nashorn_\(Panzer\)](http://de.wikipedia.org/wiki/Nashorn_(Panzer)) nebo „Jagdpanzer IV“ – http://wiki.worldoftanks.ru/JagdPz_IV/История, http://en.wikipedia.org/wiki/Jagdpanzer_IV; srov. také: „In the case of the Nashorn the superstructure armour was supplied by Witkowitz Bergbau- und Eisenhütten, the chassis were supplied by Werk Duisburg and assembly was carried out at the Teplitz-Schönau (now Teplice) factory.“, cit. dle <http://preservedtanks.com/Locations.aspx?LocationCategoryId=1145>

38 http://cs.wikipedia.org/wiki/Československá_armáda

39 RFM-2011-2012

40 http://ru.wikipedia.org/wiki/Ерѣменко,_Андрей_Иванович; http://cs.wikipedia.org/wiki/4._ukrajinský_front; http://cs.wikipedia.org/wiki/Andrej_Ivanovič_Jeremenko;

<http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450501.html>;

<http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450401.html>; PEŠKA, Rudolf: DOMOV NA KONCI BOJŮ, Naše

Vojsko, Praha, 1986, s. 88

41 http://cs.wikipedia.org/wiki/Kirill_Semjonovič_Moskalenko;

http://ru.wikipedia.org/wiki/Москаленко,_Кирилл_Семёнович; [http://ru.wikipedia.org/wiki/38-я_армия_\(СССР\)](http://ru.wikipedia.org/wiki/38-я_армия_(СССР));

<http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450501.html>;

<http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450401.html>; PEŠKA, Rudolf: DOMOV NA KONCI BOJŮ, Naše

Vojsko, Praha, 1986, s. 88

42 <http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450501.html>;

<http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450401.html>; PEŠKA, Rudolf: DOMOV NA KONCI BOJŮ, Naše

Vojsko, Praha, 1986, s. 88

43 [http://ru.wikipedia.org/wiki/140-я_стрелковая_дивизия_\(4-го_формирования\)](http://ru.wikipedia.org/wiki/140-я_стрелковая_дивизия_(4-го_формирования));

http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=8408;

které velel gen. Vasilevskij⁴⁴; přes osady Janová a Přemyšov postupovala taktéž v rámci 38. armády 1. československá samostatná tanková brigáda v SSSR - velící důstojník podplukovník Vladimír Janko⁴⁵; německou obranu tvořily jednotky Skupiny armád Střed maršála Schörnera⁴⁶ a 1. tankové armády generála Nehringa⁴⁷, pozn. autora) mám z konce dubna 1945⁴⁸ tuto vzpomínku: Na severu naší obce probíhaly v době přechodu fronty urputné boje⁴⁹ mezi německou a Rudou armádou. Naštěstí není tento kopcovitý terén příliš obydlen, takže si zde boje nevyžádaly - na rozdíl od jiných obcí - velké ztráty na životech civilistů a jejich majetku. Bylo tam zkrátka jenom pár chalup. Jednou zde zvítězili Němci, pak zase Rusové, pak opět Němci a tak se to několikrát opakovalo. Bojová linie se často hýbala tam a zase zpět. Jakmile německá nebo Rudá armáda dobyly některou důležitou část tohoto prostoru, tak tím získaly z místní pahorkatiny velmi dobrý rozhled do širokého okolí a mohly výborně zaměřovat protiletadlovou a hlavně dělostřeleckou palbu na pozice protivníka až dole v obci a v širokém okolí Ostravy: Snažily se postřelovat mj. pozemní dopravní komunikace v Polance. Občas jim to ovšem nevyšlo a některé zbloudilé střely pak bohužel zasáhly domy našich obyvatel. V té době jsem byl ještě svobodný a bydlel jsem u rodičů, kterým jsem se snažil pomáhat. Tak se také stalo, že nám profičela jedna - údajně německá - střela oknem. Spadla přímo do mého pokoje. Byli jsme naštěstí schovaní ve sklepě. Musím říci: jako rodina jsme byli připraveni i na tuto možnou situaci. Již předem jsme

<http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450501.html>;

<http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450401.html>; PEŠKA, Rudolf: DOMOV NA KONCI BOJŮ, Naše Vojsko, Praha, 1986, s. 88

44 http://ru.wikipedia.org/wiki/183-я_стрелковая_дивизия;

http://generals.dk/general/Vasilevskii/Leonid_Dmitrievich/Soviet_Union.html;

<http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450501.html>;

<http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450401.html>; PEŠKA, Rudolf: DOMOV NA KONCI BOJŮ, Naše Vojsko, Praha, 1986, s. 88

45 PEŠKA, Rudolf: DOMOV NA KONCI BOJŮ, Naše Vojsko, Praha, 1986, s. 88-91; „V pondělí 30.dubna 1945 v ranních hodinách vstoupily tanky 3. praporu do útoku na město Klimkovic a dosáhly západního okraje města. Zde v 10,30 hod. obdržely rozkaz k dalšímu postupu na Vřesinu (německy „Wrzessin“ -

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Vřesina_\(okres_Ostrava-město\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Vřesina_(okres_Ostrava-město)), pozn. autora), Janovou (německy „Johannesdorf“ -

http://www.austriahungary.info/en/gazetteer1900/schlesien/wagstadt_-_bilovec, pozn. autora) a ještě téhož dne

překročily řeku Odru (německy „Oder“ - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Odra>, pozn. autora) a osvobodily Zábřeh

(německy „Zabrzech“ - http://de.wikipedia.org/wiki/Zábřeh_nad_Odrou, pozn. autora) a Vítkovice.“, cit. dle

http://www.mistopisy.cz/historie_klimkovic_9222.html; http://www.rozhlas.cz/wwii/tanky/_zprava/155523;

http://cs.wikipedia.org/wiki/Vladimír_Janko; <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/33222>

46 http://cs.wikipedia.org/wiki/Ferdinand_Schörner, <http://www.lexikon-der-wehrmacht.de/Gliederungen/Heeresgruppen/HeeresgruppeMitte-R.htm>

47 http://de.wikipedia.org/wiki/Walther_Nehring, <http://www.lexikon-der-wehrmacht.de/Gliederungen/ArmeenPz/Panzerarmee1-R.htm>

48 http://sky-tech.cz/kvh/studie_a_clanky/pred_padesati_lety_skoncila_valka.pdf

49 Viz http://sky-tech.cz/kvh/studie_a_clanky/doslovny_opis_rukopisu_miroslava_sipky.pdf

duchaplně vytáhli okenní tabule z oken a dobře je schovali pod postelí. Jenže to víte, když bomba prorazila stěnu našeho domu, tak následná tlaková vlna stejně rozbila i sklo pod postelí, takže nakonec naše námaha vyšla vniveč.⁵⁰

MF: Chtěl bych vám říci svou zajímavou zkušenost s německou armádou v Polance v době výše zmíněných bojů. Byli jsme s rodinou ráno schovaní ve sklepě a najednou slyšíme u nás v domě nahoře nějaký hluk. Šli jsme se tedy podívat a byli jsme překvapení, když vidíme, jak nás tam hledá voják Wehrmachtu. Slušně se představil, zeptal se, zda jsme v pořádku, když viděl, že náš dům zasáhla ta výše zmíněná střela. Poprosil o vodu k pití a osobní hygieně, o nějaké jídlo, spodní prádlo a o chvíli klidu, aby si mohl usušit uniformu. Vyhověli jsme mu a ukázali jsme mu také bombou rozbitou část našeho domu. Německý voják nás pak utěšoval, že se nemáme bát, neboť jejich armáda již nebude dlouho útočit. Zkrátka tenhle Němec se k nám choval navýsost slušně⁵¹. Po nějaké době se s námi rozloučil a odešel. Na druhý den již byla Polanka

50 RFM-2011-2012

51 Pamětníci a písemné prameny často referují o podobných příbězích – viz např.: „Zatímco němečtí vojáci si nás nevšímali, nic nebrali, jen se chtěli umýt a vyspat, Rusové po osvobození začali brát kola, hodinky a jiné cenné předměty.“, cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 14, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005; „Chování těchto Němců bylo celkem slušné. Odstěhovali se dne 10. dubna do Šardic (německy „Scharditz“ - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Šardice>, pozn. autora), poněvadž se fronta stále víc a více přibližovala.“, cit. dle Milotické kroniky dostupné on-line <http://www.milotice.cz/kronika/01/1945.htm>; „1945: 26. dubna, Janová, část obce Polanka nad Odrou (Polanka an der Oder, Königsberg II in Schlesien) – v době druhé světové války část Klimkovic (Königsberg in Schlesien; Klimkowitz), Německo, před válkou součást Československého území. Slušné chování příslušníka zdejšího protiletadlového oddílu k místním občanům. Jednotka náležela k útvarům 1. tankové armády (gen. Nehring), Skupiny armád Střed (maršál Schörner). - „Ještě téhož večera, to je 26. 4. 1945, byli jsme upozorněni jedním vojákem osádky děl, abychom se připravili, že Ivan je již 3 km od nás a do rána může být na Janové. Vzhledem k přítomnosti děl, která byla přizpůsobena i pro boj proti tankům, očekávali jsme, že se rozpoutá dost silný boj. Dle rady vojáka, který nás upozornil, abychom se ukryli ve sklepech, dělalo se ihned opatření. Voják byl rakouské národnosti.“, cit. dle PŘEPIORA, Radek: VALONSKÁ DOBROVOLNICKÁ JEDNOTKA V NĚMECKÉ ARMÁDĚ V LETECH 1941-1945. BARBARKÉ CHOVÁNÍ NEBO NAOPAK ETICKO-RYTÍŘSKÉ VEDENÍ VÁLEČNÝCH OPERACÍ VE DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE, SKY – Production, Ostrava, 2009, s. 1133, dostupné on-line <http://www.sky-tech.cz/ceniky/warandethics.htm>; „V roce 2008 vypověděla Zdeňka Kačurová o slušném chování německých důstojníků a vojáků z Wehrmachtu (1. tanková armáda gen. Nehringa ze svazků Skupiny armád Střed maršála Schörnera), pohybujících se přibližně od 15. do 28. dubna 1945 kolem vojenské kuchyně v části obce Janová v Polance nad Odrou u Ostravy (tehdejší dobový název „Königsberg II“ - v době druhé světové války část Klimkovic „Königsberg in Schlesien“), která byla jako část československého sudetského území připojena již roku 1938 ke III. Říši. - „Němci na Janové nic nepodpálili. /.../ Byli to takoví fešáci Němci, ti říšští Němci, ti praví Němci, pěkní kluci, důstojníci. Jako děcka jsme tam (do německé polní kuchyně, R.P.) lítali a oni nám říkali, že jich se nemáme bát, těch říšských Němců, ale takových těch „škobrtáků“ (Místní výraz pro československé občany, kteří se přihlásili před okupací roku 1938 k české, moravské, slezské národnosti, následně se po Mnichovu a za celou dobu druhé světové války hlásili k Němcům, německé národnosti, aby se po osvobození zase vehementně dovolávali své příslušnosti k české, moravské nebo slezské národnosti, R.P.). Jednoho dne se sbalili a celá kuchyně odešla pryč. /.../ Z té kuchyně (to byli, R.P.) tací fajní mladí synci. Chovali se slušně.“, cit. dle PŘEPIORA, Radek: VALONSKÁ DOBROVOLNICKÁ JEDNOTKA V NĚMECKÉ ARMÁDĚ V LETECH 1941-1945. BARBARKÉ CHOVÁNÍ

obsazena rudoarmějci. Posléze jsme se dozvěděli, že toho vojína zajali Rusové. Nevím co se s ním pak stalo. My jsme se už o něj dál nestarali. Jakmile utichla dělostřelba a my jsme s rodinou vyšli ze sklepa: viděli jsme postupovat přes Polanku Rudou armádu většinou na vozech tažených koňmi. Německé ani ruské tanky jsem u nás před tím ani potom neviděl.⁵²

MF: Řada obyvatel Polanky bohužel neměla na Rusy nijak příznivé vzpomínky. Když totiž přišli rudoarmějci kontrolovat domy jednotlivých občanů jestli se tam neschovávají Němci, tak kradli hodinky⁵³. Kdo jim je nedal dobrovolně: tomu je prostě pod pohrůžkou sebrali. Mojí rodině sice nic nezcizili, ale kamarádům a sousedům ano. My jsme si mysleli, že se bude Rudá armáda osvoboditelka chovat slušně, jenže jí to mnohdy nešlo⁵⁴. První ruský voják, který přišel kontrolovat náš dům odmítl nabídku

---

NEBO NAOPAK ETICKO-RYTÍŘSKÉ VEDENÍ VÁLEČNÝCH OPERACÍ VE DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE, SKY – Production, Ostrava, 2009, s. 1198, dostupné on-line <http://www.sky-tech.cz/ceniky/warandethics.htm>

52 RFM-2011-2012

53 O tomto chování rudoarmějců se zmiňuje řada pramenů nejen v širokém okolí Ostravy – viz např. „Vojáci Rudé armády byli jako diví po technice. Když uviděli hodinky, bicykl, šicí stroj, fotoaparát, tak to muselo být jejich. Obvyklé řízení znělo: „Davaj časy, davaj mašinku“. Při odporu se často musel dívat vlastník věci i do hlavně pistole. Jednou jsem se zaujetím pozoroval, jak si to ruský voják „hasil“ z horní části vesnice na ukořistěném kole dolů do vsi. Ale neuměl brzdit. Poradil si tak, že jednou rukou brkl po štachetovém plotě tak dlouho, až se mu podařilo bicykl zastavit. Štěstím byl celý bez sebe. Z výrazu tváře se nedalo vyčíst, zda šlo o silný zážitek z první jízdy na kole, nebo z úspěšného a šťastného zastavení. Rodiče svoje dcery a manželé svoje manželky schovávali před zvůli vojáků. Ani to se zhusta nepodařilo a mnoho žen se stalo obětmi jejich nevybíravého chování. Vojáci Rudé armády brali sedlákům z polí seno, bez náhrady a pod pohrůžkou zastřelení odvedli na usedlostech koně (jak se to stalo na číslech 36 a 3). Vojáci byli specialisté na vykrádání strategických zásob, které si občané ukryli proti ohni a zničení — v zemi, ve zdech, ve sklepích, v krytech. Měli tenké železné tyče a s nimi píchali do země, stěn a úkrytů. Co našli, bylo jejich.“, cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 8, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005; „Zatímco němečtí vojáci si nás nevšíмали, nic nebrali, jen se chtěli umýt a vyspat, Rusové po osvobození začali brát kola, hodinky a jiné cenné předměty. Také poškodili v bytě mnoho nábytku. Velké pohoršení u nás nastalo, když si ze skříní udělali kadibudky. Můj tatínek byl z toho celý nemocný. Věci jsme ukryli, tak u nás nic cenného nenašli, jen se divili, že máme pěknou ložnici a říkali nám, že jsme „buržuíni“. Ruští vojáci obtěžovali ženy a mladé děvuchy. Jednoho dne ženy zjistily, že vojáci jdou do sklepa. Postupně utekly sklepným oknem a utíkaly k chalupě pana Vajdy, kde byl vojenský štáb. Ve sklepě jsme zůstaly jen maminka s babičkou a já. Jeden voják se sápal na mamku a když mu nechtěla být po vůli, křičel, že ji zastřelí. Já jsem ho na kolenou prosila, aby ji nestřílel. V pravou chvíli k nám přišel ze štábu důstojník, vyvedl vojáka na dvůr a tam ho zastřelil. Svědkem tohoto aktu byl pan Kočí.“, cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 14, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005

54 Viz např.: „V domku nedaleko nás objevili ruští vojáci Němce, který měl ovázané zkrvavené břicho a byl jenom ve vojenských kalhotách. Moc se s ním nemazlili. Vyvedli ho navenek a ze dvou metrů ho střílili do hlavy. Ta se rozpúlila, až se ukázal mozek.“, cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 11, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005; „Na deskách suchých záchodů se brzy kopily

přípitku na oslavu osvobození a malé pohoštění, nicméně se hned ptal po hodinkách. Ty však u nikoho z nás nenašel. V následujících dnech to bylo podobné. Dalším ruským hlavním zájmem bylo to, aby kromě hodinek sehnali pro armádu dostatek masa. No a jinak si myslím, že rudoarmějcům vůbec nezáleželo na lidském životě⁵⁵. Vyprávěli: jak šli bezhlavě do útoků. Mně se také nelíbilo, že nám vzali Podkarpatskou Rus⁵⁶. Masaryk⁵⁷ tak těžce bojoval za naše osvobození od Rakouska⁵⁸ a za naše Československo. Podkarpatskou Rus jsme museli po válce odevzdat. Domnívám se: byla to kompenzace

různobarevné masy. Po hrubém znečištění „místmístek osamění“ pak vojáci hledali různé přístřešky, skryš, zástěny, valy, prohlubně, koryta, loubí i zákoutí, kde si ulevovali. Navštívit tato místa bylo jen pro otrlé a silné náтуры. V některých domcích pro osobní potřebu využili šatní skříně, což bylo i pro klidné povahy na „šlaka trefení“., cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 6, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005; „Ruští vojáci násilím otevřeli vrata požární zbrojnice a neodborným způsobem (kladivo, sekáč) odmontovali motorový stroj hasičské stříkačky z podvozku a odvezli si ho. Stříkačka byla totálně zničena a nešla vůbec opravit. Ve zbrojnici nám zůstala pouze ruční stříkačka.“, cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 10, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005; „Po bojích obyvatelé Poruby (německy „Poruba“ - [http://cs.wikipedia.org/wiki/Poruba_\(Ostrava\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Poruba_(Ostrava))), pozn. autora) vítali sovětské vojáky a radostně je častovali kořalkou. My, mladá děvčata, jsme se však před sovětskými vojáky raději moc neukazovala v obavách o svou počestnost. Mnohé ženy v Porubě na to doplatily,“ dodává paní Tichá., cit. dle PORUBA NA KONCI DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY, IN: Porubská radnice informuje občany, Městský obvod Ostrava-Poruba, Ostrava-Poruba, 4/ 2005, s. 1, dostupné on-line http://www.moporuba.cz/cs/o-porube/media-a-zpravodajstvi/prio-radnicni-zpravodaj/archiv/archiv-casopisu-prio/prio_0405.pdf; „Po přechodu fronty ustájili vojáci Rudé armády asi 40 krav v „martinovském dvoře“. Pásli je na pustkoveckých loukách, v místech dnešní stanice profesionální hasičské záchranné jednotky. Pamatuji se, že na ošetřování krav byly vyčleněné čtyři Ukrajinky, které u nás bydlely. Denně o krávy pečovaly, krmily je, pásly a dojily. Pro mléko pak jezdilo ruské komando z Ostravy s povozy taženými mulami. Dosti pravidelně se zastavovali u nás. Někdy je přepadla touha se s dívkami zkontaktovat a formy sblížení nebyly zrovna vybrané. Děvčata se jich bála, utíkala před nimi, křičela a skrývala se v seně na půdě. Když konflikty nabíraly na síle, nahlásil můj táta událost na Národní výbor. Na motorce přijel představitel veřejné správy pan Peregrin Kusyn a sjednával pořádek. Sovětský důstojník mu kopal do motorky, vyhrožoval, že bojoval za naše osvobození a že mu nemá právo poroučet, co má a nemá dělat. Funkcionář odjel se sklopenou hlavou a s nepořízenou. Sověští vojáci milovali techniku. Brali fotoaparáty, řetízky. Dědovi vzali cibulové hodinky, i přestože tvrdil, že jsou pokažené a netikají. Jezdili na ukradených kolech, která neuměli ovládat. Nevěděli, jak se brzdí. Když se nechťeli střetnout s protijedoucím vozidlem, namířili do příkopu a jízdu ukončili saltem.“, cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 11, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005; „Další vojáci Rudé armády se projevíli jinak. Hledali zásoby, bodali do pytlů s obilím, hromady brambor, do uhlí, prohnětlí peřiny. Nezabránili jsme zbytečnému spálení židlí a rozbití lustru. „Ty buržuj,“ bylo vysvětlení. Děvčata se maskovala čmouhami sazí, vázala si vlasy šátky, oblékala na sebe staré hadry, případně si brala malé děti na klín, aby se uchránila znásilnění. Vojáky jsme pohostili alkoholem schovaným pro tuto příležitost. Láhev samozřejmě měla dno hned pod zátkou, chtěli další pití. Když nepomohlo tvrzení, že nic dalšího k pití není, musel otec s jedním žízňivým do vesnice hledat další zdroj. Cestou viděl v příkopech plno mrtvých. Se samopalem za zády a ozvěnou stále střelby to nebyla cesta příjemná. U hospody se mu podařilo ozbrojenému doprovodu zmizet. Domníval se, že je věc vyřešena ale průvodce na něj čekal doma. Naštěstí se objevil ještě jeden „germán“, takže mohl utéct zpět. /.../ U nás pak byli ubytováni čtyři vojáci až do konce května. Ale i když od nás odešli, v průběhu roku stále docházelo k nájezdům vojáků-rudoarmějců hledajícím Vlasovce (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Vlasovci>, pozn. autora) a Banderovce (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Banderovci>, pozn. autora). Obstoupili celý dům a prohledali jej od sklepa až na půdu. Vojáci strážící pod oknem měli vztyčené bodáky, kdyby někdo chtěl vyskočit. Nemohli jsme protestovat a navíc jsme měli

MF: *Rusové brali našim lidem ve velkém dobytek: hlavně krávy na maso⁶⁰. Velice jim na tom záleželo, aby našli ty nejlepší kusy. Mne a mé kamarády si dokonce zvolili, abychom jim ty zkonfiskované krávy hlídali. Shromáždili opravdu velké stádo. Myslím si, že Rusové museli mít asi špatné zásobování, když si sháněli jídlo tímto způsobem. Našim lidem za ten dobytek ovšem nic neplatili - každopádně já o tom nic nevím. Postižených tímto rabováním bylo hodně. Nakonec nás s kamarády donutili, abychom šli*

---

na paměti vraždu manželů Šrámkových bydlících rovněž na Císařské, v místě dnešní tramvajové vozovny. Pachatelé nebyli vypátráni. Byla to doba pro nás dramatická, první setkání se smrtí ve velkém rozsahu a s nebezpečím tělesného poškození. Těmi událostmi byla naše radost z konce války zkalena. Vojáci Rudé armády snad měli dojem, že jsme území Sudet (německy „Sudeten“ - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Sudety>, pozn. autora), tedy Němci. Duševní zranění nejsou viditelná, ale potřebují k vyhojení daleko více času.“, cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 12-13, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005

55 Viz také svědectví z Pustkovec (německy „Puskowetz“ - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Pustkovec>): „První kontakt s vojáky Rudé armády jsme zažili v pátek v podvečer, kdy na ploše před kaplí postávala skupinka Rudoarmějců s bubínkovými automaty a s puškami. Byli rozjaření a veselí. Otec jim řekl, ať se kryjí, že je kolem ještě plno germanců a že je mohou zastřelit. Odvětili: „To nevadí — nas mnoho.“, cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 8, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005

56 http://cs.wikipedia.org/wiki/Podkarpatská_Rus

57 <http://cs.wikipedia.org/wiki/Masaryk>

58 http://cs.wikipedia.org/wiki/První_republika

59 RFM-2011-2012

60 Tyto případy popisují prameny v širokém okolí Ostravy. Podobně se chovaly také německé správní úřady – viz např. některé zdokumentované případy níže: „/.../ je úterý 17. 4. 1945. Všechny obchody jsou uzavřené, je odpoledne, zdejší, ještě německý obecní úřad dává své poslední nařízení a hlásí bubnováním, že všechen dobytek, hlavně krávy musejí býti dnes do 6 hod. večerní sehnány na loukách u Přerovce. Kdo neuposlechně, bude přísně potrestán. Neuposlechnul nikdo! A tak nám byl všechen dobytek zachován.“ „Dobytěk odvedený Ruskému vojsku: koně: 15, býky: 2, krávy: 18, jalovice: 14, telata: 5, vepři: 3.“, cit. dle Kronika obce Suché Lazce, dostupné on-line http://www.suchelazce.cz/kronika/kron_1914_009.htm; „Rudá armáda odebrala do 1. července 1945 pustkoveckým občanům dalších 27 krav a 21 prasat.“, cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 8, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005; „Dne 23. dubna 1945 odvedli Němci dobytek z obce. Bylo to 92 krav a 15 vepřů. Každý si mohl ponechat pouze jednu krávu. Rodiče ukryli jednu krávu do stodoly a obstavili ji slámou.“, cit. dle ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 7, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005; „Dne 23. dubna Němci násilně odvádějí rolníkům krávy. Na 200 porubských krav odhánějí ke Klimkovicím. /.../ Týden před příchodem Rudé armády jsme museli německým úřadům odevzdat polovinu hovězího dobytka.“, cit. dle PORUBA NA KONCI DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY, IN: Porubská radnice informuje občany, Městský obvod Ostrava-Poruba, Ostrava-Poruba, 4/2005, s. 1, dostupné on-line http://www.moporuba.cz/cs/o-porube/media-a-zpravodajstvi/prio-radnici-zpravodaj/archiv/archiv-casopisu-prio/prio_0405.pdf

se zásobovací kolonou Rudé armády až k Mošnovu⁶¹ a nakonec ještě dále. Tak daleko jsme museli ty chudáky krávy hnát. Tam již byly připraveny velké stodoly, kde byl všechen dobytek soustředěn. Blížil se večer, pak nastala noc a nikdo se nám stále neobtěžoval říct ani děkuji, natož aby nám dal najíst nebo aby nás již poslal domů, kde si chudáci rodiče dělali o nás starosti. Nakonec jsme již toho měli dost. Prostě jsme se v noci sebrali a utíkali domů. Šli jsme raději po lesních cestách, kryli jsme se v křoví, aby nás Rusové náhodou nevrátili zpátky k Mošnovu. Taky nám to hezky trvalo než jsme se dostali domů do Polanky.⁶²

MF: V roce 1946 jsem byl spolu s kamarády povolán do naší nové Československé armády. Díky válce jsme vojnu absolvovali již jen ve zkráceném šesti měsíčním režimu, načež nás pak občas povolávali z domovů na cvičení. Vzpomínám si, že jsme dostali při odvodu v Klimkovicích⁶³ na klopou kvítka, seřadili jsme se tam na náměstí a pak jsme šli slavnostním průvodem přes Polanku. Přisahu jsme absolvovali v Rakovníku⁶⁴. Já jsem pochodoval rád, jelikož jsem měl již dlouholetou průpravu ze Sokola⁶⁵, který plnil mj. také úlohu přípravy branců pro naši armádu. Část vojny jsme pak prožili krom jiných míst ve Šternberku⁶⁶ u Olomouce. Tam nás ubytovali v zámku⁶⁷, který byl dočasně přidělen do užívání armádě. S kamarády jsme byli součástí tankové brigády⁶⁸. Seznámili jsme se s vojenským řemeslem a mne posléze přidělili k družstvu anglických tanků Cromwell⁶⁹ ve funkci radisty-nabiječe. Tenhle kvalitní tank jsem si velice oblíbil. Ještě bych rád řekl, že v té poválečné době neměla naše armáda dostatek vlastní nebo spojenecké výzbroje a výstroje, takže naši branci museli nosit německé uniformy včetně

61 německy „Engelswald“ - <http://de.wikipedia.org/wiki/Mošnov>

62 RFM-2011-2012

63 německy „Königsberg“ - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Klimkovice>

64 německy „Rakonitz“ - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Rakovník>

65 [http://cs.wikipedia.org/wiki/Sokol_\(spolek\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Sokol_(spolek))

66 německy „Sternberg“ - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Šternberk>

67 <http://www.hrad-sternberk.cz/historie-hradu>

68 Pan Figura sloužil nejspíše u 2. tankového praporu Šternberk z útvarů 13. tankové brigády, která byla dislokovaná v prostoru Olomouc (německy „Olmütz“ - <http://de.wikipedia.org/wiki/Olomouc>) - Přáslavice (německy „Przaslawitz“ - [http://cs.wikipedia.org/wiki/Přáslavice_\(okres_Olomouc\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Přáslavice_(okres_Olomouc))) a náležela ke svazkům 8. rychlé divize 3. vojenského okruhu; druhému praporu této brigády velel ve Šternberku roku 1946 slavný příslušník výsadku Wolfram (http://cs.wikipedia.org/wiki/Operace_Wolfram), tehdejší major Josef Otisk – <http://www.lib.cas.cz/parasut/otisk.htm>; http://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Otisk; <http://armada.vojenstvi.cz/povalecna/studie/9.htm>; <http://armada.vojenstvi.cz/povalecna/chronologie/1.htm>; <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/28366>; <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/115026/title/13-tankova-brigada-1945-1947>; <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/50907/title/8-divize-1945-1947>; http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=281; <http://www.azostrava.cz/?p=357>

69 [http://cs.wikipedia.org/wiki/Cromwell_\(tank\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Cromwell_(tank))

příleb⁷⁰. Strílet jsme se učili z ukořistěných německých pušek, později z německých samopalů. Na konci vojny jsem si raději půjčil na závěrečné památné focení britskou uniformu. V té německé jsem se však také nechal vyfotit. Za těch šest měsíců jsem armádu opouštěl v hodnosti svobodníka.⁷¹

Mgr. Radek Přepiora, únor 2012

Prameny a literatura:

- HAVRLANT, Miroslav a kol.: DĚJINY OSTRAVY, Profil, Ostrava, 1967
- Kronika obce Suché Lazce, dostupné on-line http://www.suchelazce.cz/kronika/kron_1914_009.htm
- Milotická kronika, dostupné on-line <http://www.milotice.cz/kronika/01/1945.htm>
- PEŠKA, Rudolf: DOMOV NA KONCI BOJŮ, Naše Vojsko, Praha, 1986
- PORUBA NA KONCI DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY, IN: Porubská radnice informuje občany, Městský obvod Ostrava-Poruba, Ostrava-Poruba, 4/ 2005, s. 1, dostupné on-line http://www.moporuba.cz/cs/o-porube/media-a-zpravodajstvi/prio-radnicni-zpravodaj/archiv/archiv-casopisu-prio/prio_0405.pdf
- PŘEPIORA, Radek: VALONSKÁ DOBROVOLNICKÁ JEDNOTKA V NĚMECKÉ ARMÁDĚ V LETECH 1941-1945. BARBARSKÉ CHOVÁNÍ NEBO NAOPAK ETICKO-RYTÍŘSKÉ VEDENÍ VÁLEČNÝCH OPERACÍ VE DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE, SKY - Production, Ostrava, 2009, dostupné on-line <http://www.sky-tech.cz/ceniky/warandethics.htm>
- RFM-2011-2012, rozhovory s Miroslavem Figurou, sbírka dokumentů Radka Přepiory, 2011-2012
- ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA PUSTKOVECKÉHO ZPRAVODAJE JUBILEUM 60 LET OSVOBOZENÍ OD FAŠISMU, IN: Pustkovecký zpravodaj, Městský obvod Pustkovec, Ostrava-Pustkovec, XII, 22. dubna 2005, č. 1, s. 6-8, 10-14, dostupné on-line http://www.ostrava-pustkovec.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=81208&id_dokumenty=1103&n=pustkovecky-zpravodaj-1-2005

---

70 Viz „Od začátku se naše ozbrojené síly potýkaly s rozmanitostí a nedostatkem výstroje a výzbroje. Tento problém se nejvíce dotýkal ručních palných zbraní. Vojáci z východní i západní fronty se vrátili vyzbrojeni puškami a bodáky MOSIN (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Mosin-Nagant>, pozn. autora), TOKAREV (<http://cs.wikipedia.org/wiki/SVT-40>, pozn. autora), ENFIELD (http://cs.wikipedia.org/wiki/Puška_Lee-Enfield, pozn. autora) a samopaly ruských a anglických typů. Jiná situace ale byla ve vyzbrojení nových povolanců, kteří museli být vybaveni z kořistních zásob nalezených na našem území a dodávkami sovětské a německé kořistní výzbroje ze Sovětského svazu. Nízká hodnota těchto zbraní, vzniklá jak opotřebením, tak nedostatkem patřičného příslušenství, byla ještě snížena rozmanitostí původu a typů. U pěchotních zbraní pocházelo 73% od německé armády, 16% bylo z dodávek sovětského původu, 9% ze zásob předmnichovské republiky a 2% mělo jiný původ, hlavně maďarský, italský a francouzský. K mnoha puškám chyběly bodáky a sumky, naopak nepotřebných bodáků MANLICHER (http://cs.wikipedia.org/wiki/Puška_Mannlicher, pozn. autora) bylo ve skladech značné množství ještě z dvacátých let. Jaké potíže s výcvikem, zaopatřováním střeliva a rozdělováním zbraní měla výstrojná správa čs. armády, není třeba dodávat.“, cit. dle http://bajo.cz.sweb.cz/clanky/Sa_58.pdf

71 RFM-2011-2012

Webové odkazy:

- <http://armada.vojenstvi.cz/povalecna/chronologie/1.htm>
- <http://armada.vojenstvi.cz/povalecna/studie/9.htm>
- http://bajo.cz.sweb.cz/clanky/Sa_58.pdf
- http://cs.wikipedia.org/wiki/311._československá_bombardovací_peruť_RAF
- http://cs.wikipedia.org/wiki/4._ukrajinský_front
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Andrej_Ivanovič_Jeremenko
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Banderovci>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Bitva_o_Normandii
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Consolidated_B-24_Liberator
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Československá_armáda
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Ferdinand_Schörner
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Gestapo>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hulváky>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Otisk
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Ju_88
- http://cs.wikipedia.org/wiki/K.H._Frank
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Gott
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Kirill_Semjonovič_Moskalenko
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Klimkovice>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Masaryk>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Mnichovská_dohoda
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Mosin-Nagant>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Odra>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Operace_Wolfram
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Organizace_Todt
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Podkarpatská_Rus
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Polanka_nad_Odrou
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Politik_\(noviny\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Politik_(noviny))
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Poruba_\(Ostrava\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Poruba_(Ostrava))
- http://cs.wikipedia.org/wiki/První_republika
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Přáslavice_\(okres_Olomouc\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Přáslavice_(okres_Olomouc))
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Pustkovec>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Puška_Lee-Enfield
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Puška_Mannlicher
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Rakovník>
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Sokol_\(spolek\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Sokol_(spolek))
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Sudety>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Suché_Lazce
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/SVT-40>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Šardice>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Škodovy_závody
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Šternberk>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Totální_nasazení
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Velkoněmecká_říše
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Vítkovice_\(Ostrava\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Vítkovice_(Ostrava))
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Vladimír_Janko
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Vlasovci>
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Vřesina_\(okres_Ostrava-město\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Vřesina_(okres_Ostrava-město))
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Zábřeh_\(Ostrava\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Zábřeh_(Ostrava))
- http://de.wikipedia.org/wiki/Kraft_durch_Freude
- <http://de.wikipedia.org/wiki/Mošnov>
- [http://de.wikipedia.org/wiki/Nashorn_\(Panzer\)](http://de.wikipedia.org/wiki/Nashorn_(Panzer))

- <http://de.wikipedia.org/wiki/Olomouc>
- http://de.wikipedia.org/wiki/Rütgers_Chemicals
- http://de.wikipedia.org/wiki/Walther_Nehring,
- http://de.wikipedia.org/wiki/Zábřeh_nad_Odrou
- http://en.wikipedia.org/wiki/Distinguished_Flying_Medal
- http://en.wikipedia.org/wiki/Royal_Air_Force
- http://en.wikipedia.org/wiki/St_Eval
- http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=281
- <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/115026/title/13-tankova-brigada-1945-1947>
- <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/13014>
- <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/28366>
- <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/33222>
- <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/50907/title/8-divize-1945-1947>
- http://generals.dk/general/Vasilevskii/Leonid_Dmitrievich/Soviet_Union.html
- <http://nassmer.blogspot.com/2009/03/nenapadny-puvab-protektoratu.html>
- <http://preservedtanks.com/Locations.aspx?LocationCategoryId=1145>
- [http://ru.wikipedia.org/wiki/140-я_стрелковая_дивизия_\(4-го_формирования\)](http://ru.wikipedia.org/wiki/140-я_стрелковая_дивизия_(4-го_формирования))
- http://ru.wikipedia.org/wiki/183-я_стрелковая_дивизия
- [http://ru.wikipedia.org/wiki/38-я_армия_\(СССР\)](http://ru.wikipedia.org/wiki/38-я_армия_(СССР))
- http://ru.wikipedia.org/wiki/Ерёменко,_Андрей_Иванович
- http://ru.wikipedia.org/wiki/Москаленко,_Кирилл_Семёнович
- http://sky-tech.cz/kvh/studie_a_clanky/clanek_o_frantisku_veverkovi.pdf
- http://sky-tech.cz/kvh/studie_a_clanky/doslovny_opis_rukopisu_miroslava_sipky.pdf
- http://sky-tech.cz/kvh/studie_a_clanky/pred_padesati_lety_skoncila_valka.pdf
- http://wiki.worldoftanks.ru/JagdPz_IV/История, http://en.wikipedia.org/wiki/Jagdpanzer_IV
- <http://www.acr.army.cz/acr/raf/seznam/k.htm>
- <http://www.acr.army.cz/acr/raf/seznam/m.htm>
- <http://www.af.mil/news/story.asp?storyID=123008435>
- <http://www.aic.cz/osvobozeni/letecke-bitvy-2-svetove-valky>
- http://www.austriahungary.info/en/gazetteer1900/schlesien/wagstadt_-_bilovec,
- <http://www.azostrava.cz/?p=357>
- <http://www.globalsecurity.org/military/world/europe/at-kuk-witkowitz.htm>
- <http://www.hrad-sternberk.cz/historie-hradu>
- <http://www.infoportaly.cz/ostravsko-ostrava/2275-jaroslav-kral-obecni-kronikar-na-svem-miste>
- <http://www.lexikon-der-wehrmacht.de/Gliederungen/ArmeenPz/Panzerarmee1-R.htm>
- <http://www.lexikon-der-wehrmacht.de/Gliederungen/Heeresgruppen/HeeresgruppeMitte-R.htm>
- <http://www.lib.cas.cz/parasut/otisk.htm>
- http://www.mistopisy.cz/historie_klimkovic_9222.html
- <http://www.moap.cz/cs/o-moapu/historie>
- http://www.rozhlas.cz/wwii/tanky/_zprava/155523
- <http://www.sky-tech.cz/kvh>
- <http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450401.html>
- <http://www.tashv.nm.ru/BoevojSostavSA/1945/19450501.html>
- http://www.topsid.com/index.php?war=clanky_a_osobnosti&unit=nikolaj_ovcinnikov_posledni_let
- <http://www.usaaf.net/chron/44/aug44.htm>
- <http://www.usaaf.net/chron/44/dec44.htm>
- http://www.vcczlin.cz/ostatniakce/60lbbk/bitva_popis.htm
- http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=8408